

23 May 2013 Thursday 09:00-10:30

Chairmen: Altıntaş A., Dölen E.

OSMANLI GÜNÜMÜZE ECZACILIK MEVZUATININ GELİŞİMİ

Mahmut Tokaç¹

¹Assist. Prof. İstanbul Medipol University, School of Medicine, Dept. of Medical History and Ethics, tokacmahmut@yahoo.com

Osmanlı döneminde eczacılarla ilgili ilk nizamname (tüzük) 1853 yılında çıkartılmış olan *Nizamname-i Eczâciyan*'dır. Ana ilkeler bakımından *Fransız Eczacılık Kanunu*'na benzerlik göstermekle beraber, gedik uygulaması gibi Osmanlı eczacılığına özel hükümler de taşımaktaydı.

İkinci nizamname 1861 yılında yayımlanan *Beledî İспенçiyarlık San'atının İcrasına Dair Nizamname*'dir. Bu nizamname ile ilk defa eczacılık bağımsız bir sanat ve meslek olarak resmen kabul edilmiş ve eczane sınırlamasını kaldırmıştır. Nizamname 1927 yılına kadar yürürlükte kalmıştır.

Cumhuriyet döneminde ilk kanun 1927 yılında TBMM'de kabul edilen 964 sayılı *Eczacılar ve Eczahaneler Hakkında Kanun*'dur. Bu Kanun eczane sayılarında sınırlama getiriyordu. Kanunun uygulamasında yaşanan ciddi sıkıntılar nedeniyle kısa sürede bu kanuna da muhalefet yapılmaya başlandı ve eczacılar taraftarlar ve karşıtlar olarak iki gruba bölündü.

1953 yılında kabul edilen 6197 sayılı *Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki Kanun*'la eczane sınırlaması tekrar kaldırılmıştır. Bu durum başta eczacılar tarafından sevinçle karşılanmışsa da 1980'lerden sonra hızla artan eczane sayısı karşısında sınırlamanın tekrar getirilmesi talepleri dillendirilmeye başlamıştır. 2003 yılından itibaren bu bildiri sahibinin içinde bizzat bulunduğu bir süreç sonunda 2012 yılında 6197 sayılı yasada değişiklik yapılarak eczane sınırlaması tekrar getirilmiş oldu. Bu bildiride Osmanlıdan günümüze eczacılık mevzuatında yaşanan "gel-git"ler ve son değişiklik sürecinde yaşananlar aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Eczacılık, Mevzuat

DEVELOPMENT OF THE PHARMACY REGULATIONS FROM THE OTTOMANS TILL TODAY

Nizamname-i Eczâciyan issued in 1853 is the first regulation related to pharmacists in the Ottoman period. The main principles have similarities with the French Pharmacy Law, however there were provisions specific to the Ottoman pharmacy, like the implementation of "gedik".

The second regulation was published in 1861, which was "Beledî İспенçiyarlık San'atının İcrasına Dair Nizamname". This regulation for the first time officially recognized pharmacy as an independent art and profession and the pharmacy restriction was cancelled. Regulation remained in force until 1927.

First law accepted in the Turkish Republic period, in 1927, is the 964 numbered Law about Pharmacies and Pharmacists. This law brought limits to the number of pharmacies. Because of serious difficulties occurred implementing the law, in a short period of time oppositions began and pharmacists divided into two groups as supporters and opposers.

With the Law numbered 6197 on Pharmacists and Pharmacies in 1953, pharmacy limitation has been removed again. Pharmacists were glad until the number of pharmacies increased rapidly in the 1980s, which resulted the pharmacists to ask for a new limitation. First in 2003 and then in 2012, with a revision in the 6197numbered law, the pharmacy limit started again, due to the requests of the pharmacists themselves. In this paper, from the Ottomans till today, process of change in the pharmacy regulations and latest changes will be shown.

Keywords: Ottoman, Pharmacy, Regulations